

bijlage

Voortgangsrapportage Webrichtlijnen

Bijlage nummer	1
Datum	26 november 2012
Ons Kenmerk	2012-0000681940

Deze rapportage geeft de resultaten weer die de afgelopen periode zijn geboekt bij de implementatie van de webrichtlijnen op websites van de overheid. Daarbij biedt de rapportage een overzicht van de maatregelen die binnen het Rijk en door de medeoverheden de afgelopen periode ondernomen zijn en de komende tijd ondernomen zullen worden op het gebied van de toegankelijkheid van informatieverstrekking en dienstverlening via websites van de overheid.

Voortgang bij het Rijk

Zoals aangekondigd in de brief van mijn ambtsvoorganger d.d. 11 november 2011 (26 643, nr. 215), hebben de directeuren Communicatie, verenigd in de Voorlichtingsraad, en de CIO's, verenigd in de ICCIO, een saneringsoperatie ingezet voor de websites van de ministeries en van de ZBO's. Deze kent drie fasen.

De eerste fase betrof een inventarisatie van de websites die in beheer zijn bij de Rijksoverheid. Deze fase is inmiddels afgerond. De inventarisatie toont aan dat het Rijk (inclusief ZBO's) ruim 1100 websites heeft. In de brief van 11 november 2011 werd nog gesproken van 400 sites. Het verschil vloeit voort uit het feit dat de websites van de posten van Buitenlandse Zaken eerder als één site zijn geteld, een aantal ministeries destijds hun eigen inventarisatie nog niet volledig had afgerond en de websites van de ZBO's (98) nu zijn meegeteld. Ik heb een overzicht van alle websites van het Rijk (Websiteregister Rijksoverheid) op de site rijksoverheid.nl geplaatst.

De tweede fase, die eind 2012 wordt afgerond, betreft het opstellen van plannen van aanpak voor de eigen websites door de afzonderlijke ministeries. De inmiddels opgestelde plannen zijn weergegeven in het 'Websiteregister Rijksoverheid'.

In de derde fase, die in 2013 zal aanvangen, worden de geplande maatregelen doorgevoerd. Deze maatregelen zijn:

- het opheffen van websites dan wel de inhoud daarvan onderbrengen bij een groter portaal of bij een verwante website,
- het inzichtelijk maken van de mate waarin en de wijze waarop de overblijvende websites (zullen) voldoen aan de eisen van toegankelijkheid, en
- het verrichten van de activiteiten die nodig zijn om de webrichtlijnen te implementeren.

De saneringsoperatie zal bij het Rijk kwaliteitsverbetering, kostenbesparing en efficiencywinst (minder zelfstandige en meer gecombineerde sites) opleveren. De groei van de websites van de ministeries van de afgelopen jaren is in kaart gebracht en zal teruggedrongen worden. De ministeries zullen meer samenwerken door websites te bundelen en zullen beter gebruik maken van generieke voorzieningen, zoals rijksoverheid.nl en rijksportaal.

Datum
26 november 2012

Ik heb een afwegingskader opgesteld dat ministeries hanteren om een verantwoorde beslissing te nemen over het onderbrengen van informatie en diensten bij een van de grotere platforms of een verwante website.

Wanneer een ministerie een nieuwe website wil starten, is goedkeuring nodig van de directie Communicatie van het betreffende ministerie en dient in het vervolg vooraf melding plaats te vinden bij de dienst DPC van het ministerie van Algemene Zaken. Nieuwe sites zullen uiteraard aan de webrichtlijnen moeten voldoen.

De mate waarin websites van het Rijk (kunnen en zullen) voldoen aan de webrichtlijnen, is zichtbaar in het 'Websiteregister Rijksoverheid'. De stand van zaken met betrekking tot de websites van het Rijk luidt thans als volgt:

- Van het totaal aantal websites (1129) zal 18% worden opgeheven (205) of elders worden ondergebracht (93). Bij het elders onderbrengen is onderscheid te maken in content die op bestaande websites wordt ondergebracht en websites die als geheel naar het Platform Rijksoverheid Online worden overgebracht. Het onderbrengen van content zal vóór 1 juli 2013 plaatsvinden. Voor het migreren van websites naar het platform wordt uiterlijk 31 december 2012 een planning opgesteld. De feitelijke doorlooptijd wordt bepaald door de afwikkeling van bestaande contracten bij de eigenaren van de websites en een uitvoerbare planning voor het Platform Rijksoverheid Online.
- Van het totaal aantal websites (1129) zal 74 % vooralsnog zelfstandig blijven voortbestaan (836), waarbij van 325 websites nog nader wordt bekeken of opheffing dan wel elders onderbrengen mogelijk en wenselijk is.
- Van het totaal aantal websites dat vanaf 31 december 2012 vooralsnog zelfstandig zal blijven voortbestaan (836), voldoen op dit moment 34 websites volledig aan alle webrichtlijnen. Op korte termijn zal duidelijk zijn hoeveel websites daar vóór 2013 nog bij aansluiten. Dit kan ook betekenen dat veel websites in één keer aan de webrichtlijnen zullen kunnen voldoen, omdat ze in één technische omgeving worden ondergebracht, zoals de 280 websites van de posten van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

De betrokken ministeries leveren de ontbrekende plannen aan vóór het einde van de tweede fase eind dit jaar. Daarnaast gaan alle ministeries door met het nemen van de maatregelen die nodig zijn om een goede toegankelijkheid van alle zelfstandige websites te realiseren. Dit wordt verder doorgezet in de derde fase, die in 2013 zal worden afgerond.

In de volgende Jaarrapportage Bedrijfsvoering zal ik opnieuw een actueel overzicht presenteren van de stand van zaken met betrekking tot de toepassing van de webrichtlijnen bij het Rijk.

Voortgang bij de medeoverheden

De webrichtlijnen maken onderdeel uit van het 'Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid' (NUP). Daarbinnen hebben de provincies en de waterschappen zich geëngaat aan de implementatie van de webrichtlijnen. Met de gemeenten zijn specifieke resultaatafspraken vastgelegd in de implementatieagenda van het NUP (i-NUP). Gemeentelijke websites moeten vóór 2013 voldoen aan de eerste 16 ijkpunten en vóór 2015 aan alle webrichtlijnen.

De afgelopen periode hebben de medeoverheden zich extra ingespannen om hun websites beter toegankelijk te maken. Op basis van de afspraken die ik gemaakt heb met de medeoverheden, zijn in het kader van NUP met hernieuwde aandacht specifieke implementatieplannen opgesteld en worden versneld acties verricht om deze plannen daadwerkelijk te realiseren.

Datum
26 november 2012

Ik wijs daarbij op de herziene versie van het boek 'Het Geheim van de Overheidswebsite', gratis verspreid onder de medeoverheden, en de impactanalyse van het Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING), waarin de toepasbaarheid en de haalbaarheid van de resultaatsafspraken is onderzocht. Met een nog groeiende groep leveranciers is of wordt een convenant gesloten, waarin deze zich verbinden om software te laten voldoen aan de webrichtlijnen.

Daarnaast is gestart met het traject 'i-Versneller'. KING benadert gemeenten actief voor een gratis 'quickscanrapportage' naar knelpunten op hun website. Gemeenten stellen een maatregelenplan op met daarin ook de aandachtspunten organisatie en borging. Vervolgens worden de gemeenten door experts getraind in het toepassen van de richtlijnen. Met behulp van een speciaal ontwikkelde 'zelfevaluatie- en rapportagetool' worden gemeenten zoveel mogelijk ondersteund om te voldoen aan primair de eerste 16 ijkpunten. Er hebben zich 180 gemeenten aangemeld voor het i-versnellingstraject. 36 extra quick scans zijn uitgevoerd onder gemeenten die zich hebben aangemeld voor de I-Nup academy. Daar worden gemeenten geschoold in het toepassen van de bouwstenen van het i-Nup.

De websites van alle provincies zijn de afgelopen periode vernieuwd. Daarbij zijn steeds de webrichtlijnen zoveel mogelijk meegenomen. Alle provincies hebben gezamenlijk een quick scan laten uitvoeren op hun websites door een inspectiebedrijf. Daaruit volgt dat bijna alle provincies goed op weg zijn, maar tegelijkertijd niet zullen kunnen voldoen aan alle webrichtlijnen, mede gelet op de (geografische) informatie die ze ook digitaal willen aanbieden aan burgers en bedrijven.

De waterschappen hebben hun 'content management systeem' gezamenlijk aanbesteed conform de webrichtlijnen om te bereiken dat hun websites in technisch opzicht voldoen.¹

Met het oog op de daarmee gepaard gaande administratieve lasten, is besloten niet over te gaan tot een tussentijdse extra uitvraag over de webrichtlijnen onder alle medeoverheden. Dit was tevens onwenselijk, omdat de waterschappen recent zijn overgegaan naar een nieuw technisch systeem voor hun websites, alle provincies in april reeds een quick scan hadden laten uitvoeren en het traject 'i-Versneller' al was ingezet om snel de specifieke situatie bij zoveel mogelijk gemeenten in kaart te brengen.

Bij de weergave van de stand van zaken bij de medeoverheden moet onderscheid gemaakt worden naar de toepasselijke versie van de webrichtlijnen. De nieuwe versie van de webrichtlijnen, versie 2, is sinds vorig jaar geldig naast versie 1, die toegepast kan worden tot 2015. Daarna geldt alleen nog versie 2. De websites van de provincies zijn in april 2012 in een quick scan door een inspectiebedrijf getoetst op het voldoen aan versie 2. De websites van de waterschappen en de gemeenten zijn recent door mij in kaart gebracht op versie 1 met behulp van de Webrichtlijnen Monitor. Dit is een scan, waarmee 47 van 125 richtlijnen geautomatiseerd getoetst kunnen worden (voor de overige is per website handmatige toetsing nodig). Hierbij wordt opgemerkt dat deze 47 richtlijnen niet één op één vertaald kunnen worden naar mijn resultaatsafspraken met de gemeenten (i-NUP). Ze hebben betrekking op zowel de 'minimale' eisen waaraan de

¹ Eén waterschap gebruikt een ander 'Content Management Systeem'.

gemeenten vóór 2013 moeten voldoen als de volledige set richtlijnen waaraan de gemeenten vóór 2015 moeten voldoen.

Datum
26 november 2012

Globaal is de stand van zaken bij de medeoverheden als volgt:

- Van de getoetste 30 ijkpunten (van versie 2) voldeden twee provincies aan meer dan 25 (85%), vijf provincies aan meer dan 20 (70%) en vijf provincies aan meer dan 15 (50%) van de ijkpunten.²
- Begin oktober voldeden 10 waterschappen aan alle 47 richtlijnen (van versie 1) van de Webrichtlijnen Monitor (100%). Zes waterschappen voldeden aan 46 lijnen (98%), negen aan 42-45 richtlijnen (90%), één aan 37 (79%) en één aan 30 richtlijnen (64%).
- Begin oktober voldeden 33 gemeenten aan alle 47 richtlijnen van de Webrichtlijnen Monitor. In vergelijking met eerdere onderzoeken, is de bouwkwaliteit van vele andere gemeentelijke websites tevens aanzienlijk verbeterd. De progressie bij gemeenten blijkt uit een vergelijking van de resultaten uit de Monitor tussen oktober 2007 en oktober 2012. In 2007 voldeden 12 gemeenten aan 40-47 richtlijnen, in 2012 zijn dat er 267. Het aantal gemeenten dat aan minder dan 30 richtlijnen voldeed is sterk gedaald van 211 naar 14. Bijna alle gemeenten voldoen daarmee in 2012 aan minstens 30 van de 47 richtlijnen (64%). In 2007 gold dat slechts voor de helft van de gemeenten. Half november heeft KING een quick scan onder 241 gemeenten uitgevoerd. Daarvan voldoen er 25 aan de webrichtlijnen, maar zij hebben geen keurmerk aangevraagd.

² Eén provincie werd op minder ijkpunten getoetst en is in dit overzicht buiten beschouwing gelaten.